

11.2.2026

VN/36992/2025

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi maa-ainesten ottamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

Perustelut

1 Esityksen tausta ja asetuksenantovaltuudet

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan. Hallitusohjelman mukaisesti lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät koottiin 1.1.2026 toiminnan aloittaneeseen monialaiseen virastoon, johon yhdistettiin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien, jäljempänä myös ELY-keskus tai ELY, Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät.

Säädöshankkeen taustalla on edellä mainittua uudistusta koskeva HE 13/2025 vp, jonka perusteella maa-aineslakia (888/1981) on muutettu. Maa-aineslain muutos 803/2025 tuli voimaan 1.1.2026.

Valtion aluehallinnon uudistuksen myötä Lupa- ja valvontavirasto vastaa maa-ainesten ottamiseen liittyvistä valtion toimivaltaan kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä.

Asetuksenantovaltuus:

Maa-ainelain mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä maa-ainesluvan hakemismenettelystä ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista (4 §), kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman tavoitteista ja sisällöstä (5 a §), sekä ilmoittamismenettelystä (23 a §).

2 Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä. Tässä kyseessä oleva asetusmuutos ei ole ollut lausuntokierroksella, koska muutos noudattaa valtion aluehallintouudistuksen yhteydessä vahvistettujen lakien mukaisia viranomaisen tehtäviä. Asetukseen ei tehtäisi tässä yhteydessä muita sisällöllisiä muutoksia, kuin tekninen virastojen nimien muutoksista johtuva korjaus sekä korjattaisiin asetuksen sisältämät vanhentuneet lakiviittaukset.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Muutettavaksi ehdotettava valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) sisältää viittauksen lakkautettuihin ELY-keskuksiin ja aluehallintovirastoon. Ehdotuksella muutettaisiin asetuksen viittaukset 1.1.2026 toiminnan aloittaneeseen Lupa- ja valvontavirastoon. Lisäksi muutettaisiin asetuksen vanhentuneet lakiviittaukset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin (jäljempänä YVA-laki), luonnonsuojelulakiin, ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin.

Muutokset koskevat maa-aineslain mukaisten ilmoitusten tietojärjestelmään toimittamista sekä hakemuksen käsittelyn lykkäämiseen liittyviä tarkentavia asetustasoisia säännöksiä. Lisäksi asetukseen tehtäisiin teknisiä korjauksia sen sisältämiin lakiviittauksiin.

Esityksen keskeisenä sisältönä ja tavoitteena on valmistella maa-ainesasetuksen muutos siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ja aluehallintovirastoa koskevat säännökset tarkistettaisiin vastaamaan valtion uutta aluehallintoa. Lisäksi päivitetäisiin asetuksen sisältämät vanhentuneet lakiviittaukset.

4 Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutokset ovat teknisluonteisia. Niillä ei ole tunnistettu olevan itsenäisiä vaikutuksia, sillä muutokset noudattavat valtion aluehallintouudistuksessa vahvistettujen lakien mukaisia viranomaisratkaisuja. Valtion aluehallintouudistuksen vaikutukset on arvioitu hallituksen esityksessä HE 13/2025 vp. Myöskään asetukseen esitettävillä muutoksilla, joilla tehtäisiin tekniset korjaukset 1 §:n, 2 a §:n sekä 5 §:n sisältämiin vanhentuneisiin lakiviittauksiin, ei tunnisteta olevan itsenäisiä vaikutuksia.

5 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Maa-ainesluvan hakeminen. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa viitataan lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994), joka on kumottu 16 päivänä toukokuuta 2017 voimaan tulleella lailla 252/2017 sekä luonnonsuojelulakiin (1096/1996), joka on kumottu 1 päivänä kesäkuuta 2023 voimaan tulleella lailla 9/2023. Esityksessä pykälän 3 momentin lakiviittaukset muutettaisiin vastaamaan voimassa olevia lakeja.

2 a §. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Voimassa olevassa pykälässä viitataan ympäristönsuojelulakiin (86/2000), joka on kumottu 1 päivänä syyskuuta 2014 voimaan tulleella lailla 527/2014. Esityksessä pykälän lakiviittaus muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa ympäristönsuojelulaki.

5 §. Hakemuksen käsittelyn lykkääminen. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa viitataan vesilakiin (264/1961), joka on kumottu 1 päivänä tammikuuta 2012 voimaan tulleella lailla 587/2011. Esityksessä pykälän lakiviittaus muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa vesilakia. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin tehtävien siirtymisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. Maa-aineslain mukaiset ilmoitukset. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävien siirtymisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.